

Il maun public ha sustegnì la cultura l'onn 2011 cun totalmain 2,59 milliardas francs, quai che correspunda ad 1,6 pertschient da las expensas statalas totalas.

Ina chasada svizra ha spendì l'onn 2011 per mais en media 254 francs per expensas culturalas.

93 % da la populaziun svizra han visità l'onn 2008 almain ina instituziun u occurrenza culturala.

62 % da la populaziun svizra èn stads culturalmain activs en lur temp liber l'onn 2008.

L'onn 2013 han ils kinos svizzers mussà 1'695 films differents, tranter quels 234 films svizzers. L'entrada da kino ha custà en media 15.57 francs.

L'onn 2013 devi en Svizra 1'107 museums che han registrà totalmain passa 20 milliuns entradas.

En Svizra datti indesch lieus protegids sco patrimoni mundial da l'UNESCO e trais lieus protegids sco patrimoni europeic.

Ils 30 teaters svizzers ils pli gronds han mussà durant la stagiun 2012/2013 var 7'200 represchentaziuns ed han vendì var 1,6 milliuns entradas.

750 bibliotecas svizras han mess a disposiziun a lur 1,5 milliuns utilisadras ed utilisaders l'onn 2012 passa 87 milliuns documents.

L'economia culturala svizra ha purschì lavur l'onn 2011 a passa 260'000 persunas en var 70'000 interpresas ed ella ha creà ina valur agiuntada da radund 20 milliardas francs ed ina svieuta totala da stgars 70 milliardas francs.

Taschenstatistik Kultur in der Schweiz

Statistique de poche de la culture en Suisse

Statistica tascabile della cultura in Svizzera

Survista statistica da la cultura en Svizra

2014

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Eidgenössisches Departement des Innern EDI
Département fédéral de l'intérieur DFI
Dipartimento federale dell'interno DFI
Departament federal da l'intern DFI
Bundesamt für Kultur BAK
Office fédéral de la culture OFC
Ufficio federale della cultura UFC
Uffizi federal da cultura UFC

Survista statistica da la cultura en Svizra

2014

Cuntegn

Finanziaziun da
la cultura 10

Activitads culturalas 20

Offerta e diever da
la cultura:

Film e kino 30

Museums 36

Archeologia e
patrimoni cultural 40

Teater, saut ed opera 42

Musica e concerts 44

Bibliotecas, cudeschs e
medias stampadas 48

Economia culturala 56

Exposiziun «Together in Electric Dreams. Absent Presence» en il Haus der elektronischen Künste, Basilea

Las statisticas daventan adina pli impurtantas per la politica culturala. Statisticas davart la cultura dattan invista en la situaziun da la cultura e mussan ses svilups. Ellas èn la basa per decisiuns politicas e demussan l'impurtanza sociala ed economica da la cultura. Perquai dat l'Uffizi federal da cultura cun questa broschura per l'emprima giada ina survista en tuttas quatter linguas naziunalas davart las datas statisticas principalas pertutgant la cultura en Svizra.

Tge offerta culturala datti en Svizra, quants kinos, museums, festivals, teaters, concerts e bibliotecas? Quantas persunas fan diever da questa offerta e cun tge finamiras? Quantas persunas èn sezzas activas culturalmain en lur temp liber e cun tge activitads? Quants daners impunda il maun public per sustegnair la cultura en Svizra? E quantas persunas lavuran en l'economia culturala? Cun talas dumondas sa fatschenta l'Uffizi federal da cultura sco uffizi cumpetent per la politica culturala da la Confederaziun. Respostas sin quellas dumondas interessan la scena culturala, la politica, la populaziun e noss partenaris politics entaifer ed ordaifer la Svizra. Questa survista statistica ha la finamira da porscher en furma concisa e survesaivla infurmaziuns statisticas davart la cultura e l'economia culturala en Svizra. En l'avegnir duai vegnir publitgada regularmain ina tala broschura cun la pussaivladad dad actualisar e sviluppar ella.

Ils puncts suandants ston vegnir considerads: L'Uffizi federal da cultura n'eruescha sez naginas datas statisticas. Perquai èn vegnidadas rimnadas statisticas gia publitgadas. Ina purschida solida da statisticas culturalas metta a disposiziun l'Uffizi federal da statistica sco uffizi cumpetent per las statisticas da la Confederaziun. Ultra da quai publitgeschan er associaziuns da bransch, federaziuns tetgalas ubain instituts da perscrutaziun datas statisticas davart la cultura en Svizra. Per questa survista statistica èn vegnidadas duvradas statisticas dad instituziuns renconuschidas che valan sco fidaivlas e pertinentas entaifer las bransch e spartas.

Las funtaunas vegnan inditgadas tar mintga statistica. La survista statistica è ordinada tematicamain tenor las domenas principalas da la statistica culturala: finanziaziun da la cultura, activitads culturalas, offerta culturala, diever da l'offerta culturala ed economia culturala.

Las datas statisticas en questas differentas domenas vegnan eruidas mintgamai en divers intervals – intginas mintg'onn, intginas en periodas da fin tschintg onns – ed ellas vegnan publitgadas en divers muments durant in onn. Perquai èsi inevitabel da preschentar ensemen statisticas da divers onns. I vegnan dentant inditgadas per mintga domena las datas las pli actualas che stattan a disposiziun.

Nus essan conscients che questa survista statistica ha diversas largias: Davart diversas tematicas relevantas per la politica culturala datti fin ussa mo relevaziuns punctualas, per exempel davart l'occupaziun e las entradas da las persunas activas en il champ da la creaziun culturala. Questa publicaziun permetta damai er dad identifitgar largias statisticas e da meglierar las premissas da la politica culturala. Las statisticas culturalas svizras pon e ston sa sviluppar ils proxims onns. Perquai dovri ina collaboraziun e cooperaziun pli ferma tranter la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas ed er entaifer las spartas culturalas. L'actualisaziun periodica da questa survista statistica vegn a pussibilitar da perseguitar quest svilup e da cumpletter la statistica cun novas datas.

Jau As envid da dar in sguard statistic sin la cultura en Svizra ed As giavisch ina lectura instructiva.

Isabelle Chassot
Directura
Uffizi federal da cultura

Finanziamenti da la cultura

**BOOKED
,SORRY**

**FESTIVAL INTERNAZIONALE
DEL FILM DI LOCARNO**

**BOOKED
,SORRY**

**FESTIVAL INTERNAZIONALE
DEL FILM DI LOCARNO**

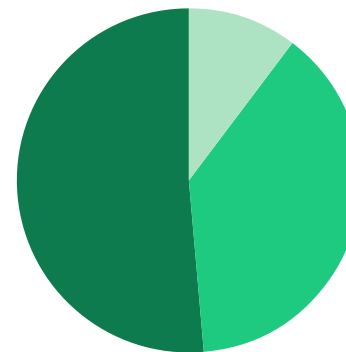
La statistica davart la finanziaziun da la cultura tras il maun public mussa cun tge contribuziuns che la Confederaziun, ils chantuns e las citads e vischnancas finanzieschan la cultura en Svizra.

La statistica davart la finanziaziun da la cultura vegn stabilida da l'Uffizi federal da statistica sa basond sin datas da l'Administraziun federala da finanzas. Tenor questa basa statistica sa cumpo- nan las expensas per la cultura da las categorias suandantas: promoziun generala da la cultura, concerts e teater, museums ed art figurativ, bibliotecas, patrimoni cultural e monuments istorics, medias (film e meds da massa).

L'onn 2011 han la Confederaziun, ils chantuns e las citads e vischnancas finanzia ensemen la cultura cun radund 2'594 milliuns francs. Quai corresponda a var 1,6 pertschient da las expensas totalas dal maun public ed a var 0,44 pertschient dal product naziunal brut. Tenor il princip da subsidiaridad han las citads e vischnancas purtà var 51,3 pertschient da las expensas, ils chantuns var 38,4 pertschient e la Confederaziun var 10,3 pertschient. Per abitanta ed abitant han las citads e vischnancas impundì var 168 francs per la cultura, ils chantuns var 126 francs e la Confederaziun var 34 francs. Ensemen han las instanzas dal maun public damai investì il 2011 per la cultura 328 francs per abitanta ed abitant, entant che per exempel las expensas statalas per la furmaziun han importà 4'277 francs per abitanta ed abitant, per il traffic 2'256 francs e per la sanadad 1'529 francs.

Las paginas suandantas cuntognan indicaziuns detagliadas davart la finanziaziun da la cultura tenor ils nivels statals e tenor las domenas da la cultura, davart il svilup dals ultims onns e davart las expensas culturalas dals chantuns e lur vischnancas.

Finanziaziun da la cultura tras il maun public tenor ils nivels statals¹ 2011

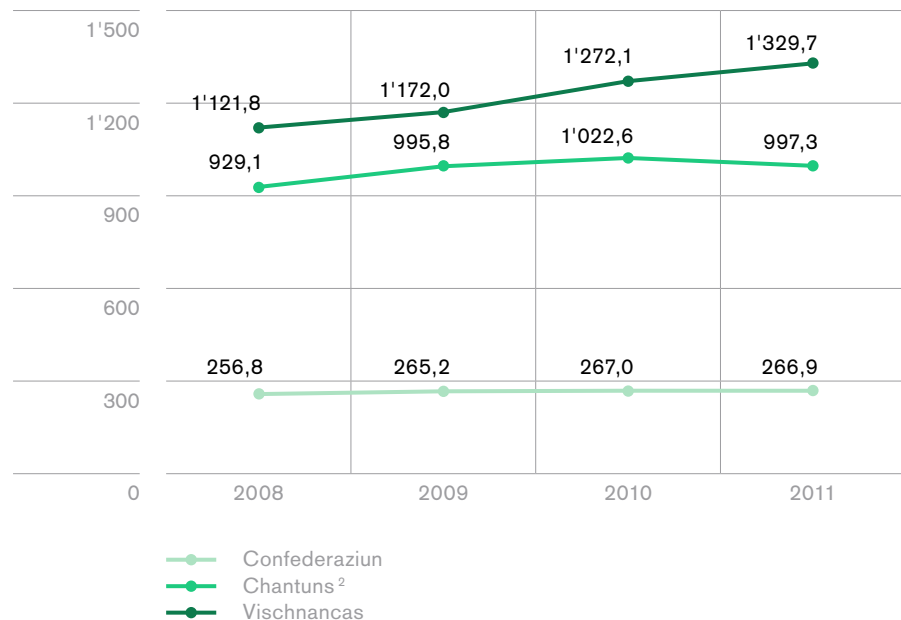
	en milliuns francs	en francs per abitanta ed abitant	en %
Confederaziun	266,9	34	10,3
Chantuns ²	997,3	126	38,4
Vischnancas	1'329,7	168	51,3
Total	2'593,9	328	100,0

¹ Senza ils transfers finanzia-
 tranter ils nivels statals. Las domenas
 sport, temp liber e baselgia na vegnan
 betg resguardadas.

² Las contribuziuns da las lottarias
 èn inclusas en las expensas dals
 chantuns. Ellas han importà dal
 2011 totalmain 176'677'045 francs.
 (Swisslos, Loterie romande)

Finanziaziun da la cultura tras il maun public
svilup tenor nivels stats
2008 – 2011¹

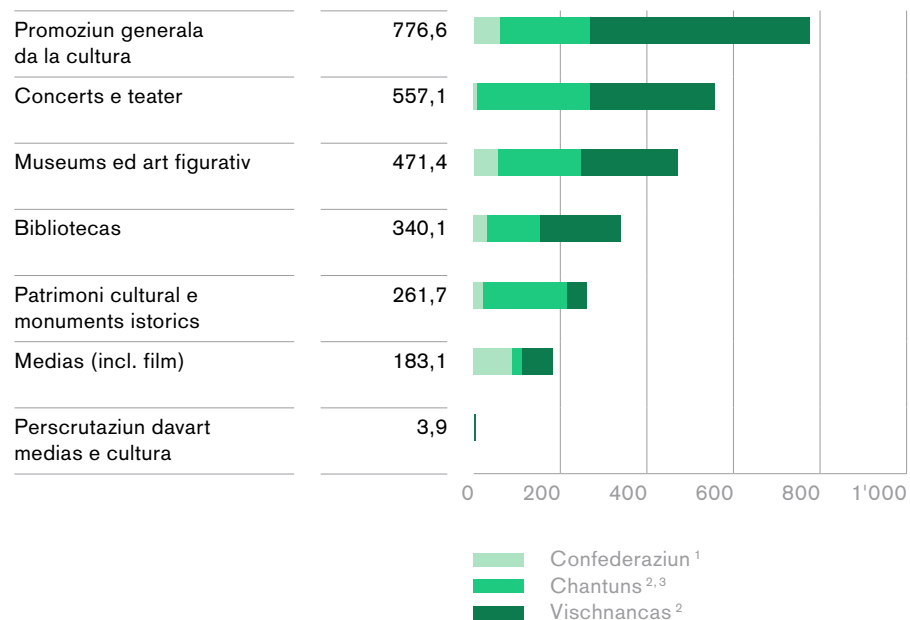
en milliuns francs

¹ Senza ils transfers finanziaus tranter ils nivels stats.
² Las contribuziuns da las lottarias èn inclusas en las expensas dals chantuns.

Finanziaziun da la cultura tras il maun public
tenor domenas da la cultura e categorias d'expensas
2011

en milliuns francs

Promozion generala da la cultura: promoziun interdisciplinara e generala da la cultura; promoziun d'occurrènz culturalas; contribuziuns che na pon betg vegnir attribuidas a las ulteriuras categorias.

Concerts e teater: gestiun, mantegniment u sustegn da concerts e teater; promoziun da musica, saut, teater, musicals ed operas.

Museums ed art figurativ: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn da divers museums (incl. museums al liber), galarias d'art (sculptura, pictura, fotografia), salas d'exposiziun, etc.; promoziun d'artistas e d'artistas figurativs.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica (cifras), Cumissiun svizra per la preschentaziun da la contabilitad publica (categorias e definiziuns)

Total

Bibliotecas: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn da bibliotecas; promoziun e sustegn da societads da lectura.

Patrimoni cultural e monuments istorics: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn da construcziuns e lieus istorics, protegids u archeologics.

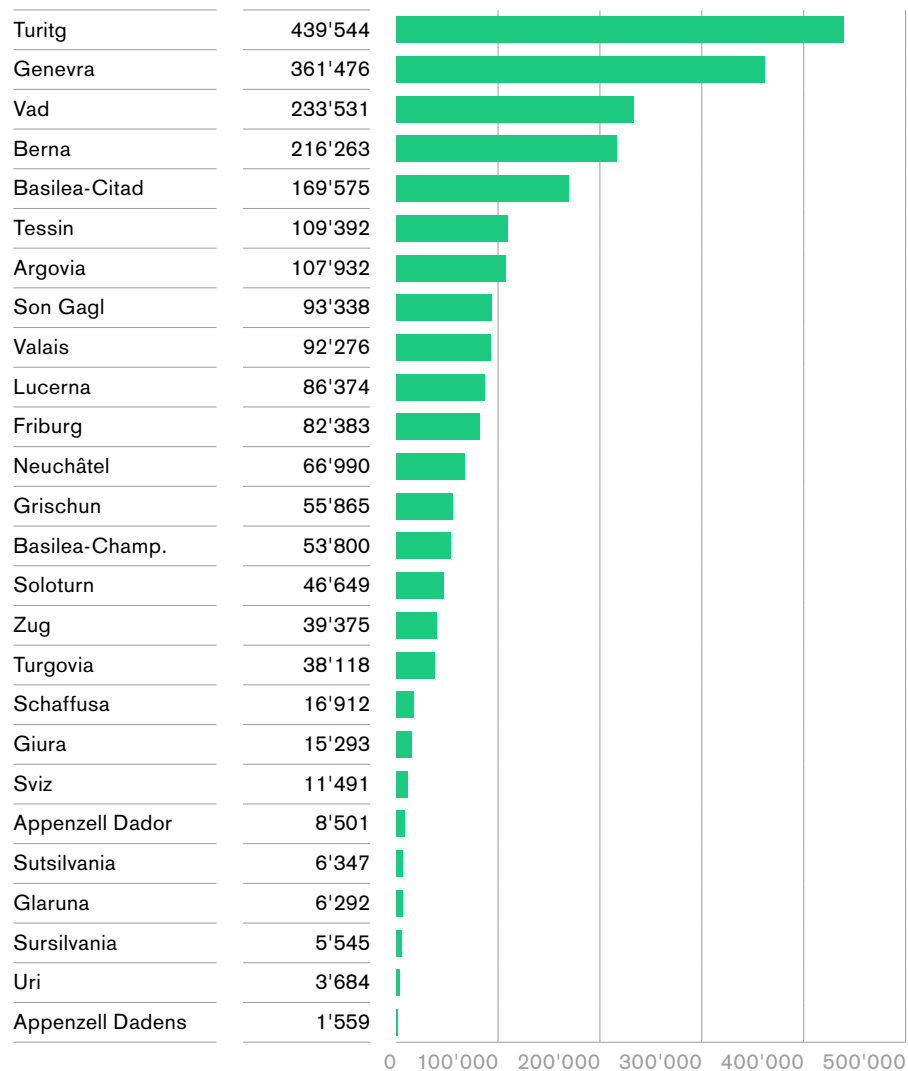
Medias: promoziun da la produziun e distribuziun da films; sustegn da festivals da film; promoziun da material cultural per la distribuziun en la televisiun, sur il radio u en l'internet; promoziun d'auturas e d'auturs; ediziun da cudeschs e gasettas, messas da cudeschs e produziuns da multimedia.

Perscrutaziun davart medias e cultura: administraziun, gestiun u sustegn da la perscrutaziun applitgada en la domena da la cultura e da las medias (medias, radiodiffusiun, archivaziun).

¹ Senza transfers finanziaus tranter chantuns e vischnancas.
² Senza transfers finanziaus tranter la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas.
³ Las contribuziuns da las lottarias èn inclusas en las expensas dals chantuns.

Expensas culturalas dals chantuns e lur vischnancas¹ 2011

Expensas culturalas incl. contribuziuns da las lottarias²
en milliuns francs

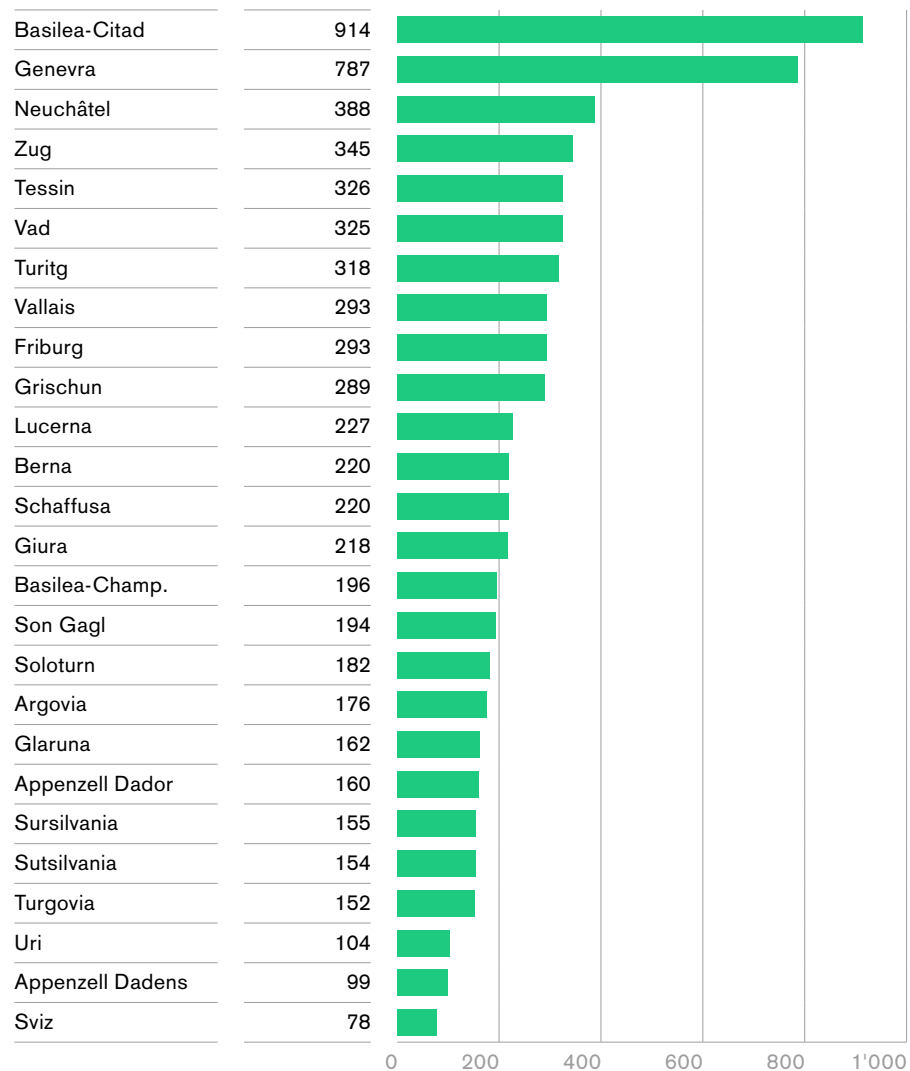

1 **Perspectiva d'expensas:** Las expensas cuntregnan transfers finanziels da la Confederaziun e d'auters chantuns. Ils transfers finanziels tranter ils

chantuns e las vischnancas e tranter las vischnancas èn vegnids eliminads. Il total consolidà da tut ils chantuns e da tut las vischnancas (perspectiva

da finanziaziun) na correspunda betg al total da tut las expensas culturalas en questa tabella (perspectiva d'expensas).

Expensas culturalas per abitant/a incl. contribuziuns da las lottarias²
en francs

2 **En la gronda part dals chantuns da la Svizra franzosa na figureschan las contribuziuns da las lottarias betg en ils quintes statals. Per motivs da**

cumparabilitad vegnan ellas dentant resguardadas en la statistica da finanzas da la Confederaziun.

Funtauna: Uffizi federal da statistica (datas), Uffizi federal da cultura (calculaziun)

Sper la statistica davart las expensas culturalas dal maun public vegnan er eruidas las expensas culturalas da las chasadas privatas.

Las expensas totalas da consum d'ina chasada privata èn muntadas tranter il 2009 ed il 2011 a 5'417 francs per mais en media. Da quel import èn vegnids sbursads per exempel 1'489 francs per abitar ed energia, 1'149 francs per taglias, 750 francs per il traffic public e privat, 525 francs per l'assicuranza da basa tar ina cassa da malsauns e 234 francs per vestgadira e stgarpas.

Las expensas culturalas d'ina chasada èn muntadas tranter il 2009 ed il 2011 a 272 francs per mais en media. Quai correspunda ad ina quota da var 5 pertschient da las expensas totalas da consum d'ina chasada privata. La grafica sin la proxima pagina mussa ils detagls da quest import. I resulta che var 80 pertschient da las expensas mensilas da las chasadas per la cultura vegnan impundidas per meds da massa (access a l'internet, medias stampadas, abbonaments, taxas da recepziun, apparaturas da reproducziun e recepziun, etc.).

Las expensas culturalas totalas da tut las chasadas privatas en Svizra han importà en media 11 milliardas per onn tranter il 2009 ed il 2011, damai passa quatter giadas dapli che la finanziaziun da la cultura tras il maun public.

Expensas culturalas d'ina chasada privata per mais en media¹ 2009–2011

1 Questas cifras derivan d'ina calculaziun a basa da provas ed èn ina stimaziun. Duas cifras u trivs divergentas na signifitgeschan betg automaticamain che la differenza è statisticamain relevanta. Per facilitar la lectura da las graficas na vegnan betg inditgads ils intervals da confidenza. Els èn publicgads sin il portal da l'UST.

2 Questa categoria cuntegna expensas per film, video, kino, musica, documents sonors, abbonaments e taxas da recepziun per radio e televisiun.

3 Questa categoria cuntegna expensas per gasettas, revistas, cudeschs, brochuras.

4 Questa categoria cuntegna computers, modems, televisurs,

apparaturas da videos, radios, apparaturas dad audio.

5 Questa categoria cuntegna apparats da fotografar e filmar incl. accessoris, instruments da musica, material per scriver e picturar.

Activitats culturals

Questa statistica descriva las activitads culturalas da la populaziun en il temp liber. Da quellas fan part per l'ina visitas d'instituziuns u occurrenzas culturalas (concerts, teaters, kinos, museums, bibliotecas, etc.) e per l'otra atgnas activitads culturalas sco hobi (chantar, far musica, picturar, fotografar, etc.). Ultra da quai vegn eruì il diever dals meds da massa (televisiun, radio, pressa, cudeschs, internet, etc.).

L'onn 2008 è vegnida realisada l'ultima enquista naziunala davart las activitads culturalas en Svizra. Tenor quella ha ina gronda part da la populaziun (93 %) visità almain ina instituziun culturala per onn. Var dus terzs da la populaziun (65 %) han visità perfin quatter fin nov instituziuns culturalas. Cun excepziun da bibliotecas e kinos era la frequenza da questas visitas dentant plitost bassa (savens 1–3 giadas per onn). La pli gronda part da la populaziun ha visità concerts (67 %), monuments (66 %), museums ed exposiziuns (63 %) tant sco kinos (63 %). Bleras persunas han er visità bibliotecas e mediatecas (44 %), teaters (42 %) e festivals da tut gener (35 %). Sche la populaziun frequenta insumma instituziuns culturalas e quant savens ch'ella fa quai dependa decisivamain dal profil socio-demografic, surtut dal nivel da furmaziun, dal gudogn e da la vegliadetgna da las persunas.

Quasi dus terzs da la populaziun (62 %) han pratitgà en lur temp liber almain ina activitad culturala, il pli savens fotografar, dissegнар, picturar, far sculpturas e far musica. Quasi la mitad da la populaziun svizra (47 %) ha absolvi ina giada en la vita ina furmaziun musicala betg professiunala durant almain in onn ordaifer la scola. La durada da la furmaziun musicala variescha dentant e dependa er ella fermamain dal nivel da furmaziun, dal gudogn e da la vegliadetgna.

Las medias vegnan utilizadas intensivamain en Svizra: L'onn 2008 han quasi tut las persunas legì ina gassetta u guardà televisiun (97 %), nov da diesch persunas han tatlà radio (92 %)

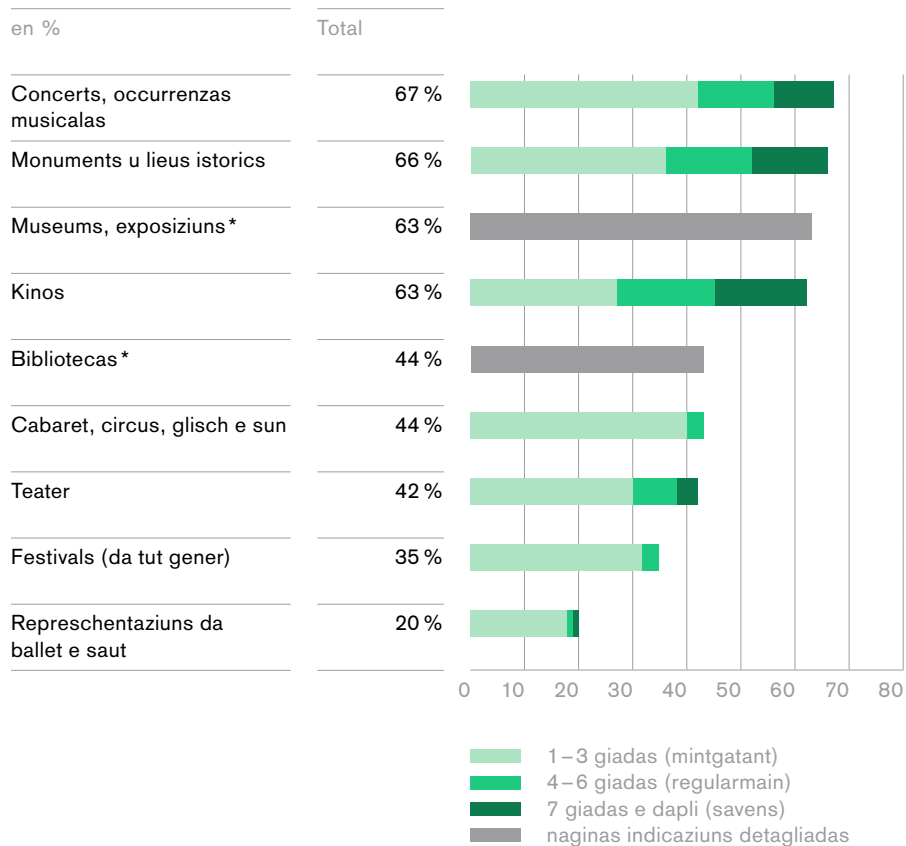
ed otg da diesch han legì in cudesch (81 %) u ina revista (79 %) ubain fatg diever da l'internet (79 %).¹

Igl è ina particularitad da la Svizra che bleras persunas culturalmain activas sco amatur èn organisadas en uniuns e societads. Las activitads da questas associaziuns culturalas d'amatur èn da grond'impurtanza per la participaziun culturala da la populaziun. Tar las pli grondas associaziuns culturalas d'amatur appartegnan l'Uniun svizra da musica (var 70'000 commembers en 32 societads), l'Uniun svizra da teater popular (var 51'000 commembers en 575 gruppas da teater), l'Uniun svizra dals chors (var 48'700 commembers en 1'668 chors), l'Uniun svizra da jodladers (var 18'300 commembers), l'Uniun svizra da costumes (var 18'000 commembers) e l'Uniun federala dals orchesters (var 6'200 commembers en 191 orchesters).²

1 Funtauna: Uffizi federal da statistica. Las cifras publicadas en quest chapitel derivan d'ina calculaziun a basa da provas ed èn ina stimaziun. Duas cifras u travs divergentas na signifitgeschan betg automaticamain che la differenza è statisticamain relevanta. Per facilitar la lectura da las graficas na vegnan betg inditgads ils intervals da confidenza. Els èn publicads sin il portal da l'UST: www.bfs.admin.ch.

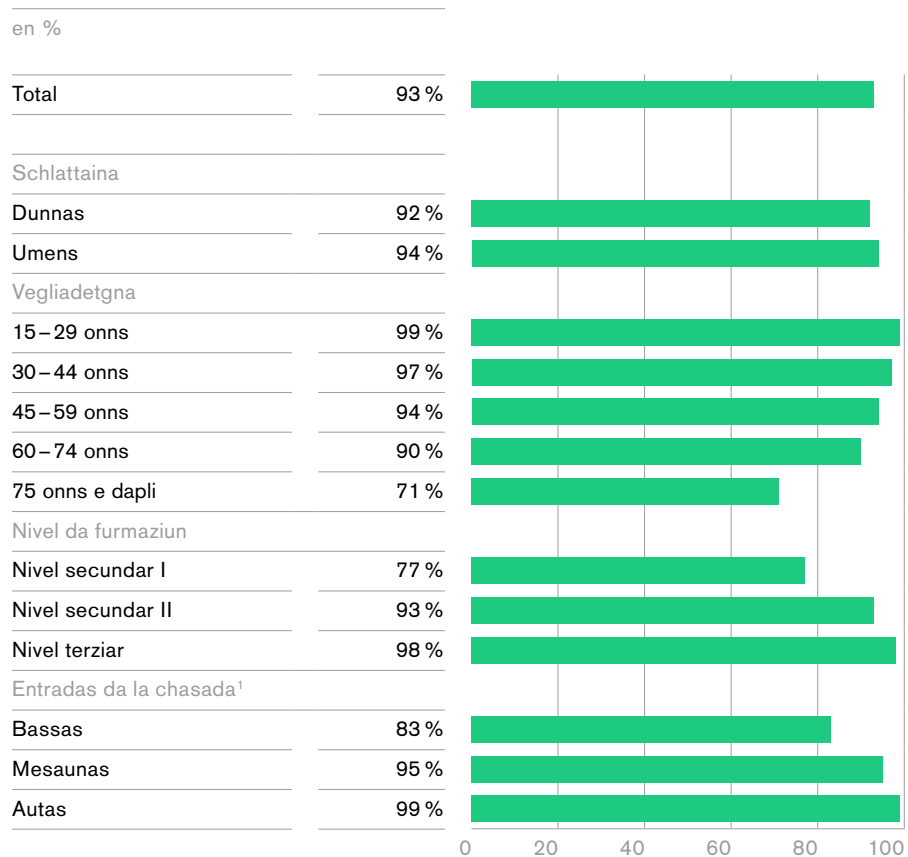
2 Funtauna: indicaziuns da las associaziuns numnadas per ils onns 2012 resp. 2013

Visita d'instituziuns culturalas tenor gener da l'instituziun u da l'occorrenza 2008

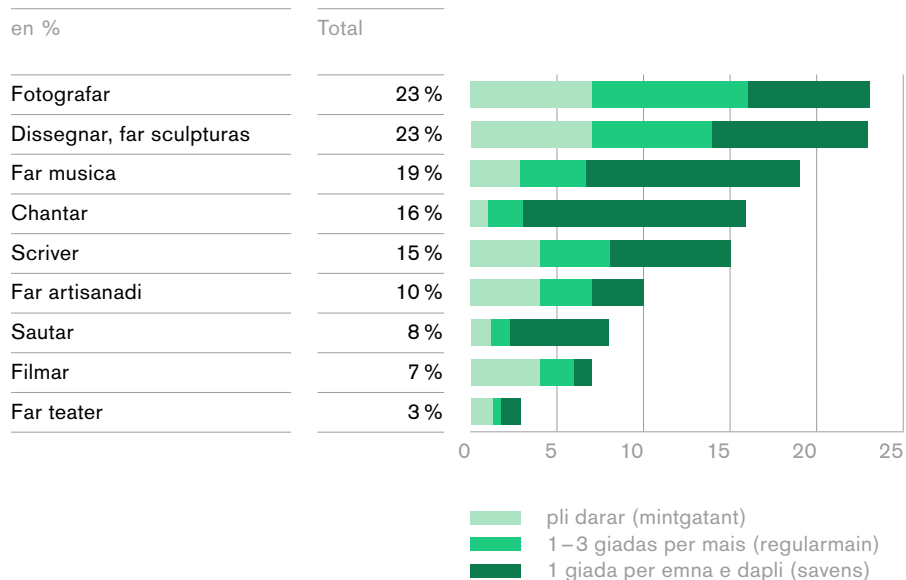
* Las quotas dals museums e da las bibliotecas en vegnidas calculadas cumbinond duas dumondas da detagl (dus gener per las museums e dus dievers per las bibliotecas). Perquai na datti qua naginas indicaziuns detagliadas davart la frequenza da las visitas.

Visita d'instituziuns culturalas tenor il profil socio-demografic 2008

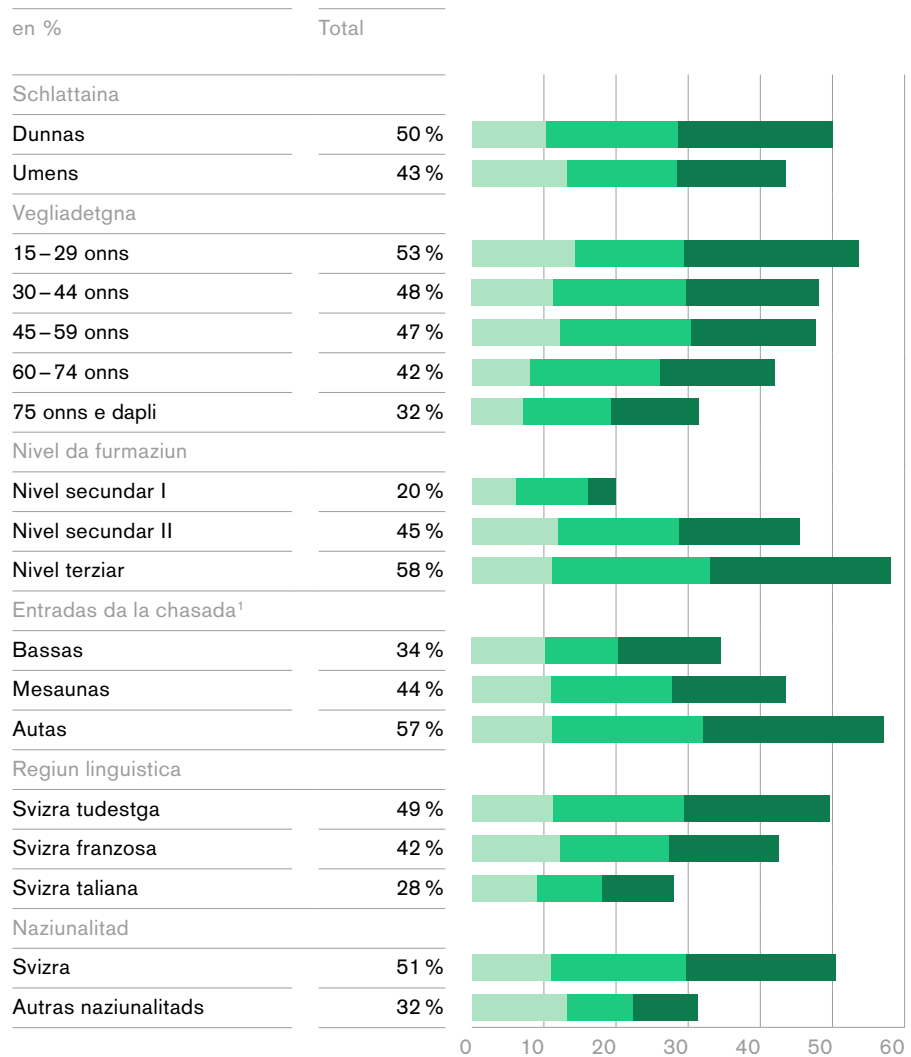

¹ Calculadas tenor las entradas annualas bruttas da la chasada, bassas: tranter 0 e 50'000 francs, mesaunas: tranter 50'001 e 100'000 francs, autas: a partir da 100'001 francs.

Activitads culturalas sco hobi 2008

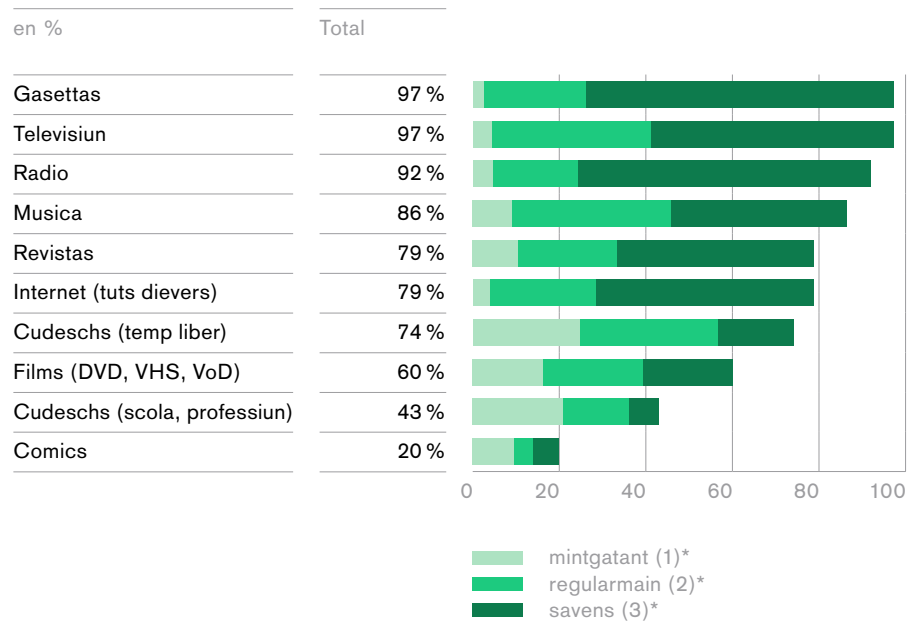

Durada da la furmaziun musicala betg professiunala tenor il profil socio-demografic 2008

¹ Calculadas tenor las entradas annualas bruttas da la chasada, bassas: tranter 0 e 50'000 francs, mesaunas: tranter 50'001 e 100'000 francs, autas: a partir da 100'001 francs.

Diever da medias stampadas ed audiovisualas 2008

* Definiziuns da la frekuensi dal diever (1) mintgatant, (2) regularmain e (3) savens per las differentas medias:

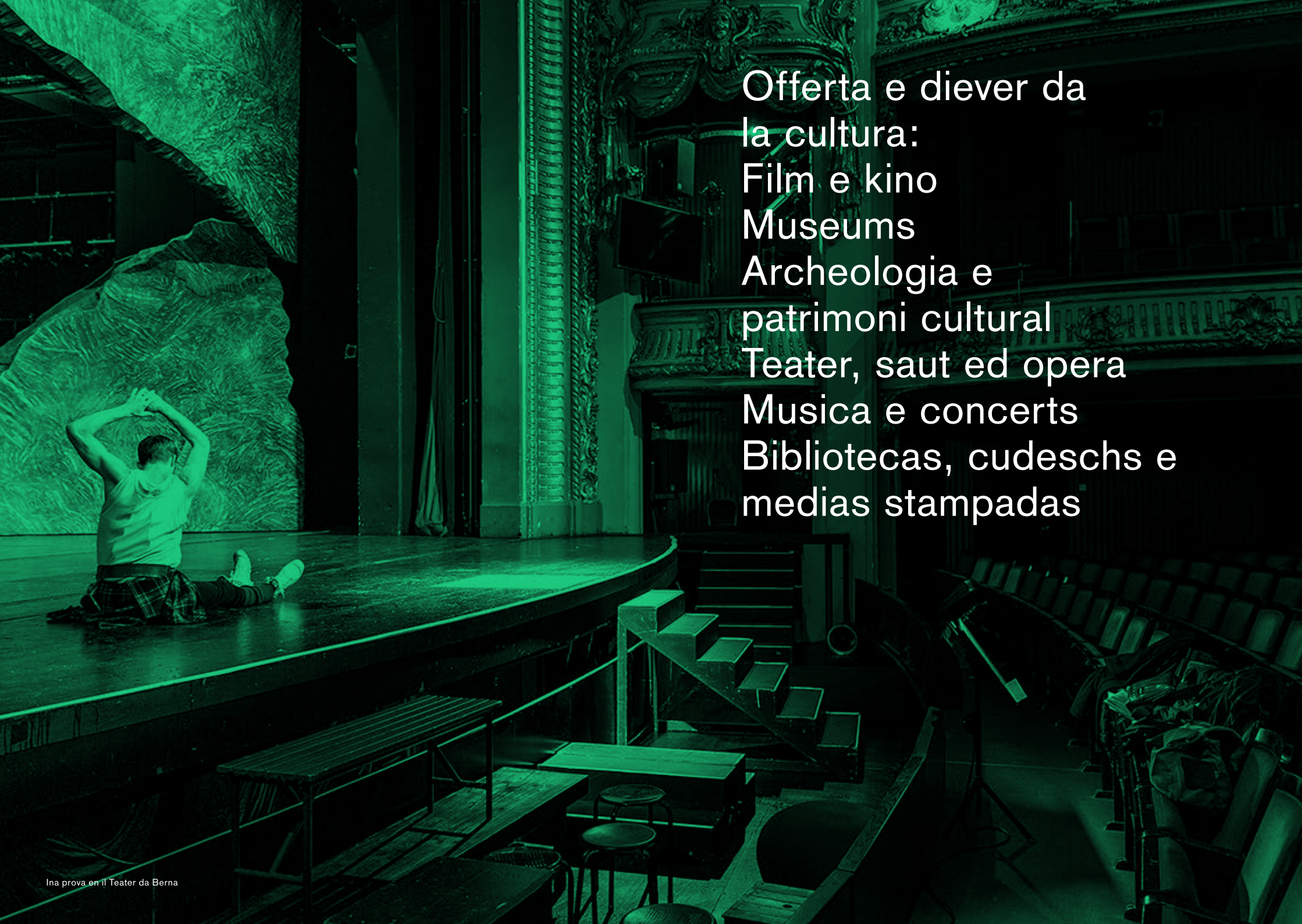
Gasettas:
(1) pli darar
(2) 3–4 dis l'emna
(3) 5–7 dis l'emna

Televisiun, radio, musica, internet:
(1) pli darar
(2) 1 fin pliras giadas l'emna
(3) mintga di

Cudeschs:
(1) 1–3 cudeschs
(2) 4–12 cudeschs
(3) 13 cudeschs e dapli per onn

Films, revistas:
(1) pli darar
(2) 1–3 giadas per mais
(3) 1 giada l'emna e dapli

Comics:
(1) 1–3 unitads
(2) 4–7 unitads
(3) 8 unitads e dapli per onn

Offerta e diever da
la cultura:
Film e kino
Museums
Archeologia e
patrimoni cultural
Teater, saut ed opera
Musica e concerts
Bibliotecas, cudeschs e
medias stampadas

Film e kino

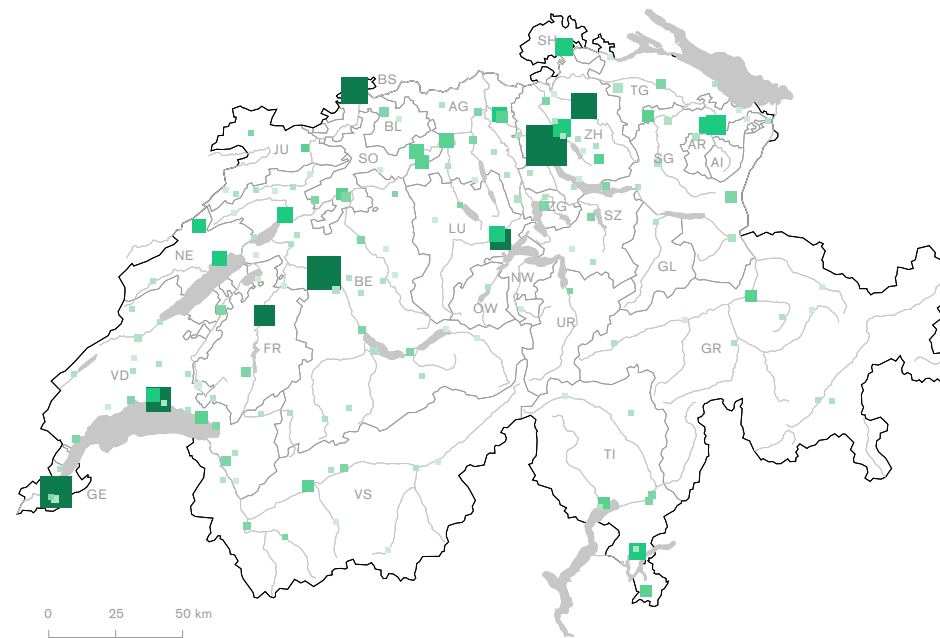
L'onn 2013 èn vegnids mussads en ils kinos svizzers 1'695 films differents: 234 films svizzers, 475 films americans, 761 films europeics (tranter quels 335 da la Frantscha, 139 da la Germania e 90 da la Gronda Britannia), 79 da l'Asia, 53 da l'America latina e 93 d'auters pajais. Da quests films eran 446 films premieras, 17,3 pertschient da questas premieras eran films svizzers.

En las 533 salas da kino en Svizra èn vegnidas vendidas 13'676'504 entradas (en media 1,7 entradas per abitanta ed abitant). Il pretsch d'ina entrada da kino importava en media 15.57 francs. Quai correspunda ad entradas totalas dals kinos da 212,9 milliuns francs. Ils films svizzers han pudì augmentar per var 1,4 pertschient lur part dal martgà en congual cun l'onn 2012: cun 849'151 entradas vendidas han ils films svizzers incl. coproducziuns internaziunalas cun participaziun svizra maioritara cuntanschì ina part dal martgà da 6,21 pertschient (8,46% incl. coproducziuns cun participaziun svizra maioritara e minoritara). Quai è il meglier resultat dapi il 2006, cur ch'ils films svizzers han cuntanschì ina part dal martgà da 9,48 pertschient e passa 1,5 milliuns entradas grazia a films da success sco «Grounding», «Die Herbstzeitlosen» e «Vitus».

L'onn 2013 èn vegnids producids 220 films da kino svizzers, tranter quels 138 films curts (29 films d'animaziun, 38 films documentars, 71 films da ficziun) e 82 films lungs (55 films documentars e 27 films da ficziun).

En Svizra datti numerus festivals da film. Quests engrondeschan la purschida da films cun films curts, films documentars, films d'animaziun, films da ficziun che derivan d'ina pli gronda varietad da pajais e cun premieras. Ils 15 festivals da films reunids en la «Conférence des festivals» han mussà l'onn 2013 passa 2'300 films lungs e curts ed han registrà passa 500'000 entradas.

Kinos en Svizra
tenor dumber da salas e plazzas
2013

Dumber da plazzas	Dumber da salas	Total
≥ 2'400 1'200 – 2'399 600 – 1'199 300 – 599 150 – 299 < 150	53 25 10 5 1	Kinos 272 Vischnancas cun kinos 161 Dumber da salas 533 Dumber da plazzas 101'797

33 Offerta e diever da la cultura

Top Ten dals films svizzers cun il pli grond success tenor dumber d'entradas da kino vendidas en Svizra

Rang	Titel	Reschissur/a	Onn	Entradas
2013				
1	Achtung, fertig, WK!	Oliver Rihs	2013	174'171
2	More than honey	Markus Imhoof	2012	96'198
3	Verliebte Feinde	Werner Schweizer	2013	43'033
4	Der grosse Kanton	Viktor Jacobbo	2013	41'612
5	Lovely Louise	Bettina Oberli	2013	36'322
6	Z'Alp	Thomas Rickenmann	2013	31'757
7	Rosie	Marcel Gisler	2013	28'782
8	Les grandes ondes	Lionel Baier	2013	25'877
9	Am Hang	Markus Imboden	2013	25'745
10	Der Imker	Mano Khalil	2013	22'107
1976–2013				
1	Die Schweizermacher	Rolf Lyssy	1978	940'688
2	Achtung, fertig, Charlie!	Mike Eschmann	2003	560'514
3	Die Herbstzeitlosen	Bettina Oberli	2006	559'271
4	Mein Name ist Eugen	Michael Steiner	2005	542'280
5	Les petites fugues	Yves Yersin	1979	424'853
6	Grounding	Michael Steiner, Tobias Fueter	2005	370'984
7	Ein Schweizer namens Nötzli	Gustav Ehmck	1988	350'681
8	Ernstfall in Havanna	Sabine Boss	2002	313'617
9	Höhenfeuer	Fredy M. Murer	1985	254'066
10	More Than honey	Markus Imhoof	2012	253'741

Funtauona: Uffizi federal da statistica; films svizzers e coproduziuns cun partizipaziun svizra maioritara; entradas da kino incl. open airs, excl. festivals da film

34 Film e kino

Top Ten dals films cun il pli grond success tenor dumber d'entradas da kino vendidas en Svizra 2013

Rang	Titel	Distributur	Pajais	Entradas
En ils kinos da la Svizra tudestga e rumantscha				
1	The Hobbit – The Desolation of Smaug	Warner Bros.	USA	274'476
2	Hangover – Part 3	Warner Bros.	USA	264'019
3	Django Unchained	Disney	USA	253'546
4	Fast & Furious 6	Universal	USA	252'813
5	Despicable Me 2	Universal	USA	246'911
6	The Hunger Games – Catching Fire	Impuls	USA	234'863
7	Frozen	Disney	USA	209'223
8	Kokowääh 2	Warner Bros.	D	182'605
9	Night Train to Lisbon	Frenetic	D	175'327
10	Achtung, fertig, WK!	Disney	CH	174'171
En ils kinos da la Svizra franzosa				
1	Despicable Me 2	Universal	USA	143'349
2	The Hobbit – The Desolation of Smaug	Warner Bros.	USA	112'415
3	Django Unchained	Disney	USA	106'022
4	Gravity	Warner Bros.	USA	102'076
5	The Croods	Fox	USA	86'493
6	Fast & Furious 6	Universal	USA	80'206
7	The Hunger Games – Catching Fire	Impuls	USA	79'851
8	Frozen	Disney	USA	77'494
9	Iron Man 3	Disney	USA	76'323
10	The Great Gatsby	Warner Bros.	USA	69'311
En ils kinos da la Svizra taliana				
1	Sole a catinelle	Morandini	I	17'640
2	Despicable Me 2	Universal	USA	16'639
3	Fast & Furious 6	Universal	USA	13'419
4	Hangover – Part 3	Warner Bros.	USA	11'375
5	La Palmira	Morandini	CH	11'220
6	The Croods	Fox	USA	11'089
7	The Hobbit – The Desolation of Smaug	Warner Bros.	USA	10'023
8	Frozen	Disney	USA	9'942
9	Django Unchained	Disney	USA	8'934
10	Iron Man 3	Disney	USA	8'283

Funtauona: Uffizi federal da statistica; entradas da kino en Svizra incl. open airs, excl. festivals da film

Tenor l'Associaziun svizra da video ha il martgà da films per guardar a chasa cuntanschì l'onn 2013 entradas totalas da 258,6 milliuns francs. Var 212,5 milliuns francs èn vegnids generads cun la vendita da totalmain 10,5 milliuns products fisics, tranter quels var 8,1 milliuns DVDs e var 2,4 milliuns blu-rays. Suenter ina diminuziun dal dumber da DVDs vendids per 18,6 pertschient dal 2011 al 2012, è la vendita sa reducida anc ina giada per 15,9 pertschient l'onn 2013, entant ch'il dumber da blu-rays vendids è restà constant. Var 46,1 milliuns francs da las entradas totalas èn vegnids generads cun vender l'access online a films digitala (video-on-demand ed electronic sell-through). L'augment considerabel da las vendas digitalas per 59,4 pertschient dal 2011 al 2012 ed anc ina giada per 25,6 pertschient dal 2012 al 2013 mussa il basegn creschent da consumar films sur chanals digitala. Tuttina èn l'onn 2013 anc adina vegnids realisads 82 pertschient da la svieuta totala da la branscha cun products fisics. En total resulta ils ultims onns tant en las vendas sco en la svieuta da questa branscha in trend negativ (-6,1 % dal 2012 al 2013).

Top Ten dals films cun il pli grond success tenor DVDs e blu-rays vendids en Svizra¹ 2013

Rang	Titel	Distributor	Pajais
En Svizra tudestga e rumantscha			
1	Skyfall	Twentieth Century Fox	USA, GB
2	Der Hobbit – Eine Unerwartete Reise	Warner Bros.	USA, GB
3	Django Unchained	Sony Pictures	USA
4	The Expendables 2 – Back for War	Impuls	USA
5	Fast & Furious 6	Universal	USA
6	Madagascar 3 – Flucht durch Europa	Rainbow	USA
7	Twilight: Breaking Dawn 2	Ascot Elite	USA
8	Intouchables – Ziemlich beste Freunde	TBA	F
9	Ich – Einfach unverbesserlich 2	Universal	USA
10	Life of Pi – Schiffbruch Mit Tiger	Twentieth Century Fox	USA
En Svizra franzosa			
1	Le Hobbit – Un Voyage Inattendu	Warner Bros.	USA, GB
2	Skyfall	Twentieth Century Fox	USA, GB
3	Django Unchained	Rainbow	USA
4	Moi, moche et méchant 2	Universal	USA
5	Game of Thrones – Saison 2	Warner Bros.	USA
6	Iron Man 3	Disney	USA
7	Fast & Furious 6	Universal	USA
8	Twilight Chapitre 5	Disques Office SA	USA
9	Ted	Universal	USA
10	Life of Pi – L'Odysée de Pi	Twentieth Century Fox	USA
En Svizra taliana			
1	Lo Hobbit – Un viaggio inaspettato	Warner Bros.	USA, GB
2	L'era glaciale 4 – Continenti alla deriva	Twentieth Century Fox	USA
3	Skyfall	Twentieth Century Fox	USA, GB
4	Twilight: Breaking Dawn 2	Disques Office SA	USA
5	Fast & Furious 6	Universal	USA
6	Life of Pi – Vita Di Pi	Twentieth Century Fox	USA
7	Le 5 Leggende	Rainbow	USA
8	Iron Man 3	Disney	USA
9	Ted	Universal	USA
10	Croods	Twentieth Century Fox	USA

¹ DVDs e blu-rays fisics vendids sur divers chanals (unicamain offertas legalas), nagins downloads, nagins VoD.

Museums

L'onn 2013 devi en Svizra 1'107 museums che han registrà passa 20 milliuns entradas.¹ Stgars trais quarts dals museums svizzers sa chattan en la Svizra tudestga e rumantscha, stgars in quart en la Svizra franzosa e var 7 pertschient en la Svizra taliana. Da quels èn stgars 200 museums d'art, ulteriurs var 200 èn museums tematics (sco il Museum alpin a Berna u l'Alimentarium a Vevey). Radund 400 èn museums regionalis e locals.

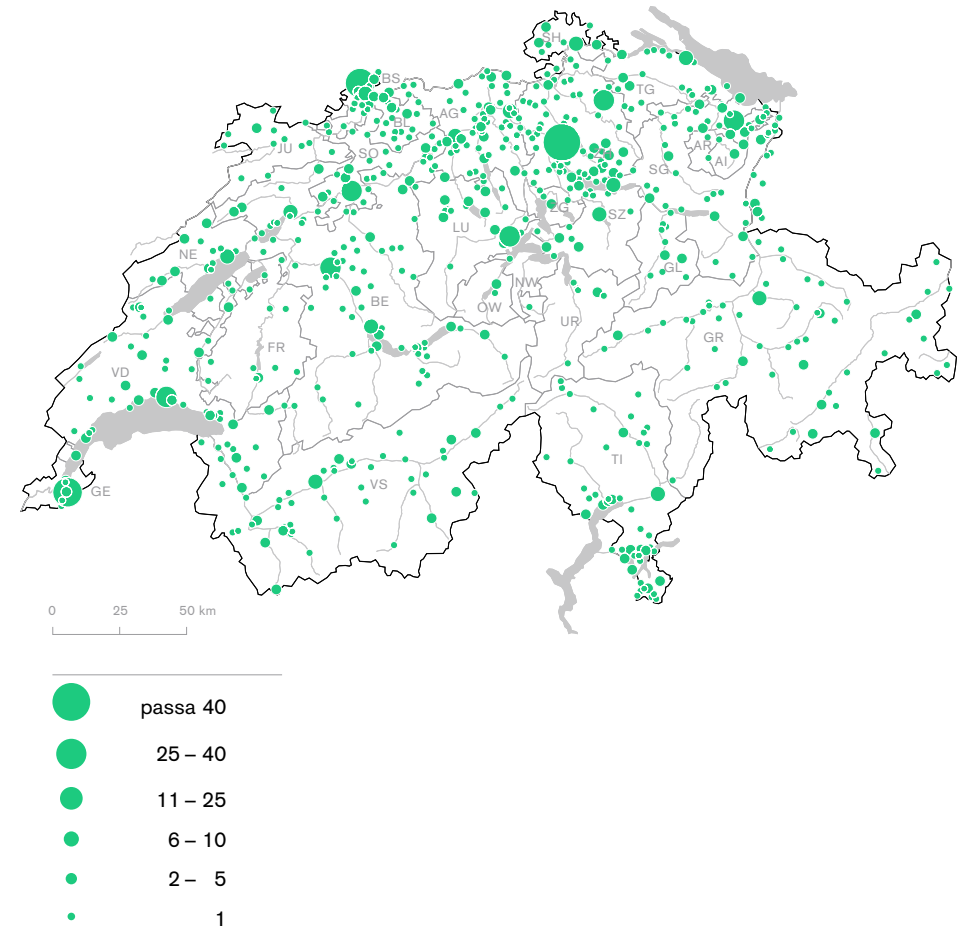
Analisond la repartiziun da las entradas tenor il gener dals museums senza ils curtins botanics u zoologics, resulta ch'ils museums d'art han vendì 30 pertschient da las entradas, ils museums istorics 17 pertschient, ils museums da ciencias naturalas 15 pertschient ed ils museums tematics 13 pertschient da las entradas totalas.

Er sche 36 pertschient da tut ils museums svizzers èn museums regionalis e locals, registreschan els mo 7 pertschient da las entradas totalas. Questa pitschna procentuala pon ins declerar per l'ina cun il fatg che quests museums èn per gronda part specialisads per ina regiun geografica restrenschida cun in public pli pitschen e per l'autra cun il fatg ch'els han savens uras d'avertura stagiunalas.

¹ Inklusiv curtins bot. e zool. L'ASM definescha in museum analogamain al Cussegl internaziunal dals museums sco «ina instituziun d'util public permanenta ed averta al public che stat a la disposiziun da la societad e da ses svilup e che collecziunescha, archive-scha, perscrutescha, intermedijscha ed expona perditgas materialas dals umans e da lur ambient per finamiras da studi, da furmaziun e da divertiment».

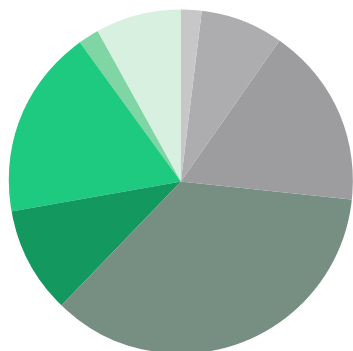
Museums en Svizra

Repartiziun e dumber per vischnanca
2013

Museums en Svizra tenor geners e tenor entradas 2013

Museums tenor geners
excl. curtins bot. e zool.

Museums tenor entradas
excl. curtins bot. e zool.

Geners da museums

Dumber da
museums

Dumber
d'entradas

Collecziuns e museums archeologics	2 %	3 %
Museums istorics	8 %	17 %
Museums d'art	17 %	30 %
Museums regiunals e locals	36 %	7 %
Museums tecnicos	9 %	12 %
Museums tematics	18 %	13 %
Museums ethnologics	2 %	3 %
Museums da scienzas natiralas	8 %	15 %
Total	1'085	13'165'700

Top Twenty dals museums svizzers ils pli visitads tenor dumber d'entradas 2013

Rang	Museum (excl. curtins bot. e zool.)	Entradas
1	Museum svizzer da transports, Lucerna	519'381
2	Maison Cailler, Broc	386'048
3	Château de Chillon, Montreux	348'647
4	Bernisches Historisches Museum / Einstein Museum, Berna	343'118
5	Fondation Beyeler, Riehen	334'508
6	Kunsthaus Zürich, Turitg	314'862
7	Conservatoire et Jardin botaniques, Chambésy-Genève	* 300'000
8	Swiss Science Center Technorama, Winterthur	267'957
9	Muséum d'histoire naturelle, Genevra	267'908
10	Kunstmuseum Basel, Basilea	229'058
11	Schweizerisches Freilichtmuseum Ballenberg, Hofstetten bei Brienz	227'883
12	Fondation Pierre Gianadda, Martigny	210'629
13	Museum naziunal, Turitg	196'228
14	Château de Gruyères, Gruyères	178'391
15	Musée d'art et d'histoire, Genevra	166'440
16	Museum für Geschichte / Barfüsserkirche, Basilea	157'330
17	Zentrum Paul Klee, Berna	152'780
18	La Maison du Gruyère, Pringy-Gruyères	152'584
19	Exposition Swissminiatur, Melide	140'923
20	Augusta Raurica, Augst	* 121'033

* stimaziun

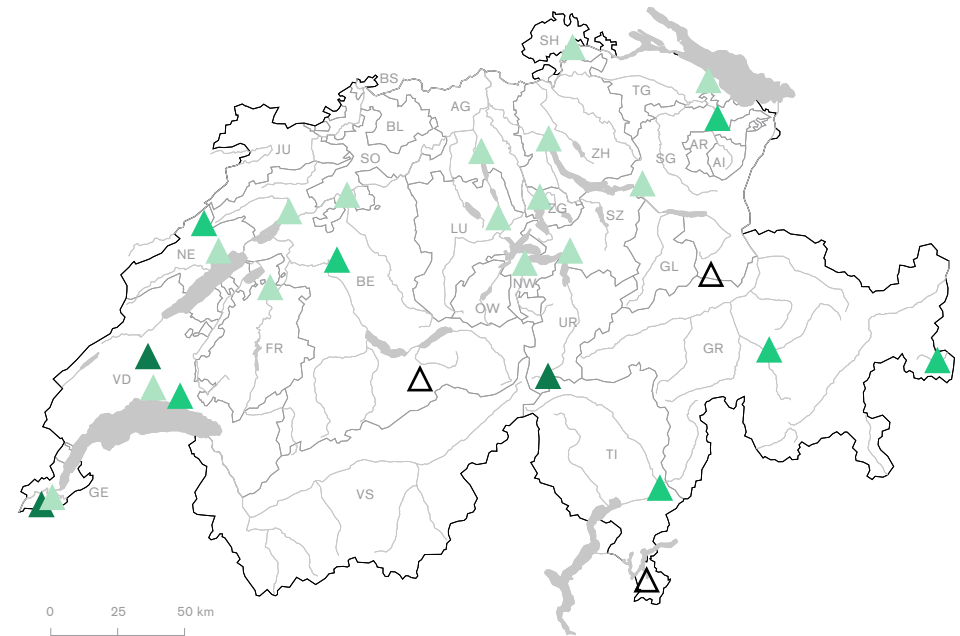
Archeologia e patrimoni cultural

L'UNESCO ha l'incumbensa da proteger il patrimoni mundial cultural e natiral che represchenta «ina valur extraordinaria ed universal». La Cunvegna internaziunala dals 23 da november 1972 davart la protecziun dal patrimoni mundial cultural e natiral è l'instrument il pli effectiv che la communitad internaziunala ha decretà per proteger sia ierta culturala e natirala. Sco in dals emprims stadis ha la Svizra ratifitgà questa cunvegna da l'UNESCO l'onn 1975. Fin ussa èn vegnids integrads en la glista dal patrimoni mundial cultural ils suandants lieus da la Svizra: il district claustral da Son Gagl, la citad veglia da Berna, la claustra benedictina Son Jon da Müstair (tuts l'onn 1983), ils chastels e las fortezzas da Bellinzona (2000), la cuntrada da viticultura dal Lavaux (2007), la Viafier retica en la cuntrada Alvra/Bernina (2008), la citad e l'industria d'uras da La Chaux-de-Fonds e Le Locle (2009) e las palafittas preistoricas en l'artg alpin (2011). Ultra da quai datti en Svizra trais cuntradas che fan part dal patrimoni mundial natiral.

Cun in segund label, il patrimoni europeic, vegn valurisada la dimensiun europeica da bains culturals, monuments, unitads urbanisticas, cuntradas natiralas ubain lieus commemorativs en lur impurtanza sco perditgas da l'istorgia e da l'ierta europeica. Ils suandants lieus da la Svizra èn vegnids distinguids cun il label dal patrimoni europeic pervi da lur gronda valur culturala ed istorica per l'Europa: la catedrala da Son Peder a Genevra, il chastè da La Sarraz e l'ospizi dal Son Gottard.

Ulteriuras infurmaziuns davart il patrimoni cultural en Svizra datti sin la pagina www.bak.admin.ch/kulturerbe.

Lieus dal patrimoni mundial e dal patrimoni europeic en Svizra

Patrimoni mundial cultural en Svizra

District claustral da Son Gagl (1983)

Citad veglia da Berna (1983)

Claustra benedictina Son Jon a Müstair (1983)

Chastels e fortezzas da Bellinzona (2000)

Cuntrada da viticultura dal Lavaux (2007)

Viafier retica en la cuntrada Alvra/Bernina (2008)

Citad ed industria d'uras da La Chaux-de-Fonds / Le Locle (2009)

Palafittas preistoricas en l'artg alpin (2011)

Patrimoni europeic en Svizra (2010)

Catedrala da Son Peder a Genevra

Chastè da La Sarraz

Ospizi dal Son Gottard

Patrimoni mundial natiral en Svizra

Alps svizras Jungfrau-Aletsch (2001/2007)

Monte San Giorgio (2003)

Arena tectonica Sardona (2008)

Teater, saut ed opera

En la domena da l'art scenic èn activs en Svizra numerus ensembles en teaters professiunals, ensembles libers professiunals tant sco artistas ed artists solistics. Las represchentaziuns han lieu en chasas da teater subvenziunadas dal maun public (teaters tradiziunals, teaters da pliras spartas, operas), locals privats da teater, scenas pitschnas ubain festivals da saut e da teater.

Il 30 teaters professiunals ils pli gronds da la Svizra han mussà durant la stagiun 2012/2013 radund 7'200 represchentaziuns (entaifer ed ordaifer l'agen teater). Var 1,6 milliuns visitadras e visitaders han cumprà bigliets per questas represchentaziuns. L'Opera da Turitg è cun var 243'000 entradas vendidas il teater il pli frequentà da la Svizra, lura suondan il Teater da Son Gagl (radund 157'000 entradas vendidas), il Schauspielhaus da Turitg (156'000), il Teater da Basilea (155'000), il Teater da Berna (115'000) tant sco il Grand Théâtre da Genevra (94'000) ed il Théâtre Vidy da Losanna (80'000). Il teaters professiunals disponan per regla d'ina atgna chasa e d'in ensemble fix che vegnan finanziads per gronda part dal maun public (vischnancas, citads e chantuns).

Per la scena libra e per l'art da tribuna pitschna stattan a disposiziun en diversas citads chasas da teater che permettian represchentaziuns da gruppas ospitantas ubain da producziuns da truppas libras. Las tribunas libras da saut e da teater han per part agens pitschens ensembles u furman tals per producziuns specificas. Festivals da saut e da teater èn da grond'impurtanza per l'art scenic en Svizra, perquai ch'els porschan ina gronda diversità da spartas entaifer in rom survesaivel e perquai ch'els promovon spezialmain formats transdisciplinars. La scena svizra da las tribunas pitschnas percenter na porscha betg mo en las citads ed aglomeraziuns ina rait spessa da tribunas ed occurrenzas mabain er en regiuns ruralas. L'Institut per ciencias da teater da

l'Universitad da Berna ha erui l'onn 2010 che la scena libra da teater, saut ed opera en Svizra ha a disposiziun var 380 lieus per represchentaziuns e che las occurrenzas da la scena libra vegnan visitadas da radund 1,7 milliuns aspectaturas ed aspectaturs per onn.¹

Las 12 associaziuns svizras da teater e da saut las pli grondas han fundà ensemen l'Uniun Theaterportal. Quella gestescha il portal www.theater.ch che cuntegna infurmaziuns davart l'offerta da teater, saut ed opera en Svizra.

¹ Il dumber dad 1,7 milliuns aspectaturas ed aspectaturs per onn è ina valur approximativa per ils onns 2005–2008.

Musica e concerts

La scena da musica e da concerts en Svizra è fitg multifara. L'offerta culturala en questa sparta cumpiglia blers stils e formats musicals divers, da pitschens clubs senza finamira da rendita fin tar grondas agenturas da concerts, shows e festivals, da numerus orchesters activs a temp parzial u en il rom da projects fin tar gronds orchesters da professiun che sunan en las renumnadas salas da concert svizras per musica classica.

En il champ da la musica classica èn activs en Svizra dudesch orchesters da professiun a temp cumplain: ils orchesters sinfonics da Basilea, da Berna, da Bienna e Soloturn, da Lucerna e da Son Gagl, l'Orchestre de la Suisse Romande, l'Orchestre de Chambre de Lausanne, il Musikkollegium Winterthur, la Philharmonia Zürich, il Tonhalle Orchester e l'orchester da chombra da Turitg tant sco l'Orchestra della Svizzera Italiana.¹ Il dumber exact d'orchesters classics, da concerts e da salas da concert en Svizra n'è betg enconuscent.

Ils var 160 commembers da l'Associazion svizra da clubs e festivals musicals senza finamira da rendita (PETZI), tranter quels var 60 pertschient clubs e var 40 pertschient festivals, han organisà l'onn 2013 var 11'100 concerts.² Ils 31 commembers da l'Associazion da branscha da las agenturas svizras da concerts, shows e festivals (SMPA), tranter quels per exempel il Montreux Jazz Festival, Opus One, Good News Productions, l'OpenAir Son Gagl ubain Art On Ice, han organisà l'onn 2013 var 1'400 occorrenzas musicalas ed han vendì passa 3 milliuns entradas.³

Tenor l'Associazion da branscha dals producents svizzers da portatuns (IFPI) èn vegnids vendids en Svizra l'onn 2013 var 4,2 milliuns portatuns fisics, tranter quels 97 pertschient DCs. Questas vendas han generà ina svieuta da 53,7 milliuns francs.

1 Funtauna: Uniun svizra dals artists musicists

2 Funtauna: PETZI, www.petzi.ch

3 Funtauna: index da la SMPA, www.smpa.ch

Ultra da quai han downloads da musica generà ina svieuta da 32,3 milliuns francs ed il streaming da musica ina svieuta da 6,3 milliuns francs. La svieuta totala dals producents da portatuns è damai muntada a radund 92,3 milliuns francs (12 % damain che dal 2012). En congual cun l'onn avant è la svieuta sin il martgà tradiziunal da la vendita da DCs sa reducida per 20 pertschient entant che las vendas digitalas èn creschidas suenter in augment da 23 pertschient dal 2011 al 2012 anc ina giada per 2 pertschient il 2013.⁴

4 Funtauna: IFPI Svizra, www.ifpi.ch

47 Offerta e diever da la cultura

Top Ten dals albums musicals svizzers cun il pli grond success tenor dumber d'exemplars vendids en Svizra¹
2013

Rang	Interpret/a	Titel
En Svizra tudestga e rumantscha		
1	Beatrice Egli	Glücksgefühle
2	DJ Antoine	2013 – Sky Is The Limit
3	Bligg	Service Publigg
4	Krokus	Dirty Dynamite
5	Bastian Baker	Too Old To Die Young
6	Schwiizergoofe	1
7	Stiller Has	Böses Alter
8	Baschi	Endstation. Glück.
9	Beatrice Egli	Pure Lebensfreude
10	Steff la Cheffe	Vögu zum Geburtstag
En Svizra franzosa		
1	Bastian Baker	Too Old To Die Young
2	Bastian Baker	Tomorrow May Not Be Better
3	DJ Antoine	2013 – Sky Is The Limit
4	Stephan Eicher	L'Envolée – Edition Limitée
5	77 Bombay Street	Oko Town
6	Krokus	Dirty Dynamite
7	Jérémie Kislimg	Tout m'échappe
8	Tinkabelle	On My Way
9	Stress, Noah Veraguth, Bastian Baker	Noël's Room
10	Célien Schneider	Come Rain Or Shine
En Svizra taliana		
1	DJ Antoine	2013 (Sky Is The Limit)
2	77 Bombay Street	Oko Town
3	Krokus	Dirty Dynamite
4	Bastian Baker	Too Old To Die Young
5	77 Bombay Street	Up In The Sky
6	Eliane	Venus & Mars
7	Anna Rossinelli	Marylou
8	Gotthard	Firebirth
9	*	
10	*	

¹ Exemplars fisics vendids sur divers chanals (butias ed online) e downloads dad exemplars digitala (unicamain offertas legalas).

* Nagins ulteriurs titels eruids en il panel da GfK Entertainment

48 Musica e concerts

Top Ten dals albums musicals cun il pli grond success tenor dumber d'exemplars vendids en Svizra¹
2013

Rang	Interpret/a	Titel
En Svizra tudestga e rumantscha		
1	Beatrice Egli	Glücksgefühle
2	Daft Punk	Random Access Memories
3	DJ Antoine	2013 (Sky Is The Limit)
4	P!nk	The Truth About Love
5	Stromae	Racine Carrée
6	Helene Fischer	Farbenspiel
7	Bligg	Service Publigg
8	Bruno Mars	Unorthodox Jukebox
9	Zaz	Recto Verso
10	Passenger	All The Little Lights
En Svizra franzosa		
1	Stromae	Racine Carrée
2	Daft Punk	Random Access Memories
3	Various	Génération Goldman
4	Zaz	Recto Verso
5	Céline Dion	Sans Attendre
6	Les Enfoirés	La Boîte à musique des Enfoirés
7	Bruno Mars	Unorthodox Jukebox
8	Bastian Baker	Too Old To Die Young
9	Christophe Maé	Je Veux Du Bonheur
10	P!nk	The Truth About Love
En Svizra taliana		
1	Zucchero	La Sesión Cubana
2	Emma	Schiena
3	Eros Ramazzotti	Noi
4	Jovanotti	Backup 1987–2012 Il Best
5	Marco Mengoni	Prontoacorrere
6	Laura Pausini	20 Greatest Hits
7	Max Pezzali	Max 20
8	Gianna Nannini	Inno
9	Michael Bublé	Christmas
10	Daft Punk	Random Access Memories

¹ Exemplars fisics vendids sur divers chanals (butias ed online) e downloads dad exemplars digitala (unicamain offertas legalas).

Bibliotecas, cudeschs e medias stampadas

En Svizra han var 750 bibliotecas mess a disposiziun l'onn 2012 ina offerta totala dad 87 milliuns medias, tranter quellas var 54,5 milliuns documents stampads, var 11 milliuns documents illustrads tant sco stgars 4,8 milliuns documents digitals. Las bibliotecas han dumbrà totalmain var 1,5 milliuns utilisadras ed utilisaders activs che han fatg totalmain passa 43 milliuns emprests.¹

L'onn 2012 è vegnids publitgads e purschids en las librerias var 11'000 cudeschs svizzers². Dapi la mitad dals onns 1960 è la produenziun da cudeschs sa dublada ed entaifer la perioda dals ultims 100 onns è il dumber da cudeschs publitgads sa multiplitgà per sis. Dals cudeschs publitgads en Svizra l'onn 2012 è cun 5'546 titels quasi la mitad en tudestg. La procentuala dals cudeschs en franzos munta a var 25 pertschient, quella dals cudeschs en talian importa tranter 3 e 4 pertschient. La quota dals cudeschs en autras linguas (incl. cudeschs rumantschs) è da stgars 25 pertschient, tranter quels èn passa la mitad cudeschs en englais.

Tenor l'ultima dumbraziun da manaschis da l'Uffizi federal da statistica hai dà l'onn 2008 en Svizra 579 librerias cun var 2'600 collavuraturas e collavuratur (equivalent en plazzas da temp cumplain). Da quellas eran localisadas 400 en Svizra tudestga, 145 en Svizra franzosa e 34 en Svizra taliana. Lecturas e lecturs en Svizra tudestga han cumprà l'onn 2013 passa 20 milliuns cudeschs, var 17 milliuns da quels sur librerias svizas. En Svizra franzosa è vegnids vendids l'onn 2009 var 10 milliuns cudeschs, 80 pertschient eran cudeschs importads. Il pli savens vegnan cumprads romans, lura suondan cudeschs d'uffants e da giuvenils. Probabilmente vegn cumprà mintga quart cudesch stampà via internet.

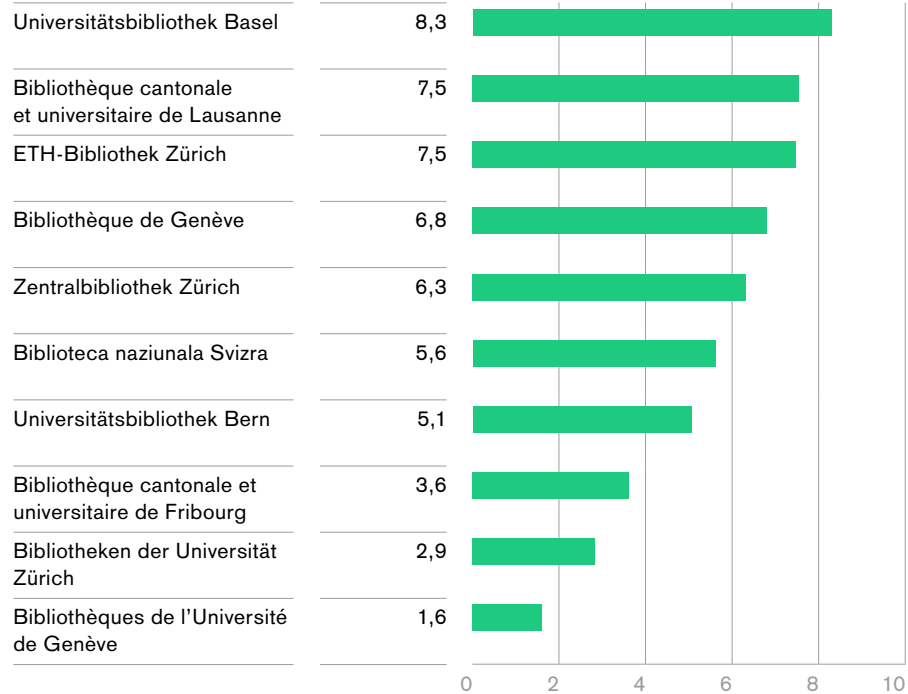
¹ La statistica da las bibliotecas dal UST sa basa sin ina relevaziun da datas che cumplia mo en 12 chantuns er las bibliotecas da vischnancas cun damain che 10'000 abitants. Il dumber da respostas tar las singulas dumondas divergescha. Perquai èn las cifras inditgadas approximativas.

² Ina publicaziun vala sco svizra tenor l'art. 3 da la Lescha davart la Biblioteca nazionala e tenor l'art. 14a da l'Ordinaziun davart la Biblioteca nazionala, sche almain in terz dals auturs è svizzer, sche la chasa editura è svizra u sche almain in terz dal cuntegn pertutga la Svizra.

Il dumber da titels da gasettas, che pon vegnir abunads u cumprads en ediziuns singulas en Svizra e che cumparan almain ina giada l'emna, diminuescha dapi intgins onns cuntinuadamain. Er il d'umber total dals exemplars stampads da las gasettas svizas mussa ina tendenza cleramain regressiva dapi l'onn 2003.

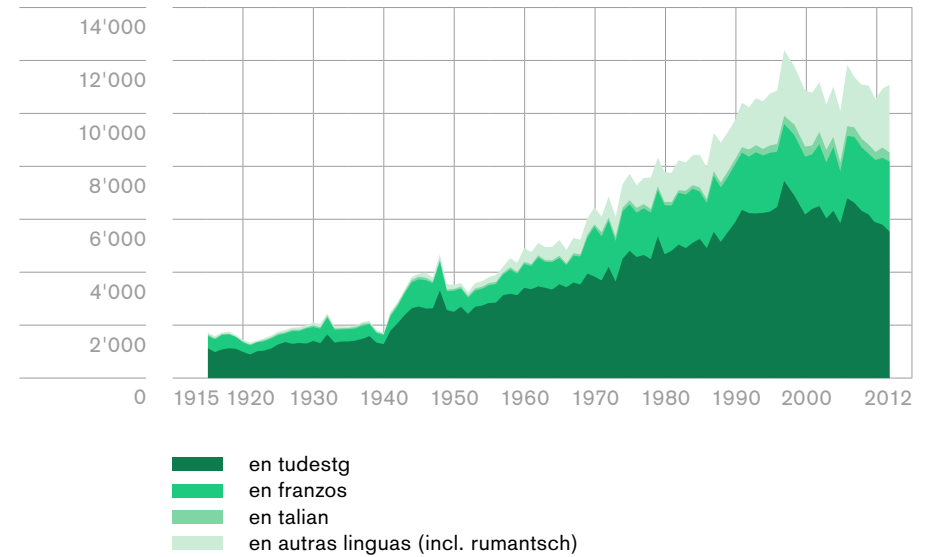
Top Ten da las pli grondas bibliotecas svizas tenor il dumber total da las medias purschidas¹ 2012

Dumber da medias en milliuns

¹ Medias purschidas: cudeschs, revistas, manuscrits, microformas, registraziuns auditivas, documents illustrads, chartas e plans, datotecas, documents digitalis, documents audio-visuals, autras medias.

Dumber da cudeschs publignads en Svizra e purschids en las librerias

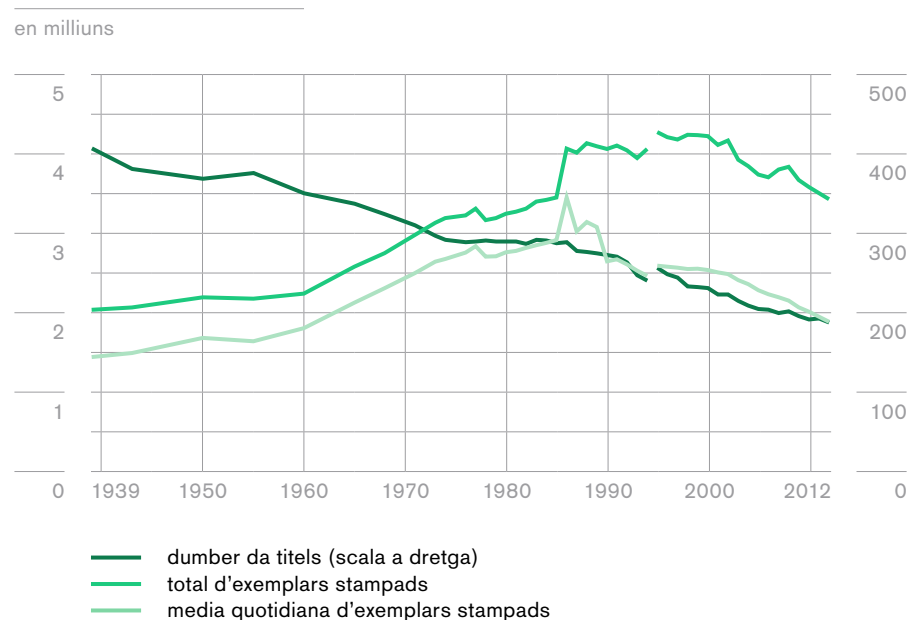

Top Ten dals cudeschs cun il pli grond success tenor exemplars¹ vendids en Svizra tudestga² 2013

Rang	Autur/a	Titel
Auturas ed auturs svizzers, belletristica, hardcover, mo cudeschs en tudestg		
1	Joël Dicker	Die Wahrheit über den Fall Harry Quebert
2	Martin Suter	Allmen und die Dahlien
3	Alex Capus	Der Fälscher, die Spionin und der Bombenbauer
4	Franz Hohler	Gleis 4
5	Blanca Imboden	Wandern ist doof
6	Eveline Hasler	Mit dem letzten Schiff
7	Wilfried Meichtry	Mani Matter
8	Urs Widmer	Reise an den Rand des Universums
9	Thomas Meyer	Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse
10	Peter Stamm	Nacht ist der Tag
Belletristica, hardcover, mo cudeschs en tudestg		
1	Dan Brown	Inferno
2	Jonas Jonasson	Der Hundertjährige, der aus dem Fenster stieg und verschwand
3	Jonas Jonasson	Die Analphabetin, die rechnen konnte
4	Joël Dicker	Die Wahrheit über den Fall Harry Quebert
5	Khaled Hosseini	Traumsammler
6	Martin Suter	Allmen und die Dahlien
7	Alex Capus	Der Fälscher, die Spionin und der Bombenbauer
8	Franz Hohler	Gleis 4
9	Jussi Adler-Olsen	Erwartung
10	Jean-Luc Bannalec	Bretonische Brandung

¹ Exemplars fisics vendids sur divers chanals (butias ed online).
² Fin ussa na datti naginas infurmaziuns cumparablas per la Svizra franzosa, taliana e rumantscha.

Medias stampadas / gasettas en vendita
 Dumber da titels edids e d'exemplars stampads¹

¹ Gasettas gratuitas, feigs uffizials e gasettas tematicas n'en betg inclusas.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica, Associaziun svizra da medias (WEMF)

Basa da datas: statistica da titels e bulletin d'ediziuns da l'Associaziun svizra da medias (WEMF); midada da metoda l'onn 1995

Economia culturale

Tenor la definiziun svizra tutgan quellas interpresas e quellas persunas independentas tar l'economia culturala che creeschan, produceschan, intermediateschan e vendan martganzia u servetschs culturals e creativs e che funcziunan en emprima lingia tenor in princip da rendita economica. En quest senn fan part da l'economia culturala surtut las interpresas culturalas e creativas dal sector privat – damai ni il sector public (cultura promovida dal maun public) ni il sector intermediar (fundaziuns, associaziuns). La separaziun tranter interpresas orientadas a la rendita ed interpresas d'utilitad publica tant sco la separaziun tranter interpresas subvenziunadas dal maun public ed interpresas da l'economia privata n'è dentant betg adina uschè evidenta. Savens èn las creativas ed ils creativs independents tant sco las interpresas culturalas numnadain activs èn tut ils trais secturs. L'economia culturala ha sias atgnas structures e ses agens martgads, ma dependa er dal potenzial creativ da las instituziuns subvenziunadas dal maun public. Al medem temp ha ella in effect innovativ sin quellas instituziuns.

En las retschertgas davart l'economia culturala en Svizra¹ vegn ella dividida tematicamain en 13 differents martgads che vegnan preschentads en detagl sin las proximas paginas.

L'onn 2011 eran activas en l'economia culturala svizra passa 260'000 persunas en stgars 70'000 interpresas. Quai correspunda a bundant 10 pertschient da tut las interpresas ed a 5 pertschient da las persunas che lavuran en Svizra. L'economia culturala ha generà l'onn 2011 ina valur agiuntada brutta da var 20 milliardas francs ed ina svieuta totala da stgars 70 milliardas francs. Sia quota da la valur agiuntada brutta totala da la Svizra munta a 3,5 pertschient. Ils pli gronds martgads da l'economia culturala svizra tenor plazzas da lavur ed interpresas èn

1 Publitgadas da la Zürcher Hochschule der Künste (ZHdK) en collavraziun cun l'Uffizi statistic dal chantun da Turitg, sa basond sin datas da l'Uffizi federal da statistica (STATENT, conto da produenziun) e sin datas da l'Administraziun federala da taglia (TPV).

il martgà d'architectura, il martgà da design, il martgà da musica ed il martgà da software e gieus da computer.

Il congual cun auters clusters economics mussa che l'economia culturala consista per gronda part dad interpresas mesaunas, pitschnas e fitg pitschnas tant sco da persunas cun activitad da gudogn independenta. Ultra da quai mussa quest congual er il grond potenzial da plazzas da lavur da l'economia culturala: Sia procentuala d'employads (equivalent en plazzas da temp cumplain) munta a 5,1 pertschient da l'entira economia svizra ed è cumparabla cun la quota da l'economia da finanzas (5,9%) e da l'economia dal turissem (5,0%) e surpassa cleramain las quotas dals clusters cleantech (3,3%), life sciences (3,1%) e tecnicas d'infurmaziun e comunicaziun (3,8%). Sia procentuala d'interpresas munta a 10,5 pertschient da l'entira economia svizra ed è almain dubel uschè auta che quellas dals auters clusters numnads.²

L'offerta culturala ha er ina valur economica betg negligibla per il turissem en Svizra: Tant la stad sco l'enviern tutgan la visita d'attracziuns istoricas e culturalas sco er la visita da museums ed exposiziuns tar las activitads betg sportivas las pli popularas dals turists esters. Durant la stad frequentan var 45 pertschient dals turists esters en Svizra attracziuns istoricas e culturalas; var 27 pertschient visitan museums ed exposiziuns e van a teater u a kino.³

2 Funtauna: Christoph Weckerle, Roman Page: Facts and Figures – Kreativwirtschaft und Creative Economy Schweiz, ZHdK Zürich, 2014, www.creativeeconomy.ch
3 Funtauna: Tourism Monitor Switzerland 2013 © Switzerland Tourism 2014

L'economia culturala tenor ses 13 martgads

Martgads da l'economia culturala	Persunas cun activitad da gudogn independenta	Interpresas e firmas
Martgà da musica	Cumponists, musicists, chantadurs, magisters da musica, inschigners da sun, interprets, ensembles musicals	Constructurs d'instruments, editurs da musica, producents da portatuns, agenturas d'artists, butias da musica, agenzias d'occurrenz, clubs, festivals, scolas da musica comercialas
Martgà da cudeschs	Scripturs, auturs, translatur	Chasas edituras, commerziants da cudeschs, commerzi intermediar, agenturas
Martgà d'art	Artists figurativs, restauraturs, intermediaturs d'art	Galarias, commerzi d'art, butias da museums, expositiuns comercialas d'art
Martgà da films	Scenarists, acturs da films, producents da films	Producers da film e televisiun, distribuiders da films, vendiders da films, kinos
Martgà da radiodiffusiun	Moderaturs, pledaders, producents	Interpresas da radio e televisiun
Martgà da l'art scenic	Acturs da teater, artists, sautunzs, cabarettists	Teaters comercials, musicals, agenturas, teaters da varieté, art da tribuna pitschna
Martgà da design	Designers, grafichers, concepiders, artists da l'art applitgà	Biros da design industrial, design da products, design grafic, design visual, web-design
Martgà d'architectura	Architects, planisaders da la cuntrada	Biros d'architectura per construcziun auta e bassa, architectura d'interiurs, decoraturs, creaziun da la cuntrada
Martgà da reclama	Redacturs da reclama, agents da reclama	Biros per la realisaziun, intermediaziun e vendita da reclamas

Martgà da software e gieus da computer	Sviluppaders da software e da gieus da computer	Cussegliaders e sviluppaders da software, editurs da software, firmas da programmaziun, agenturas
Martgà d'artisanadi	Artisans, aurers, argienters	Commerzi d'artisanadi, elavuraziun da pedras preziasas e da bischutaria, creaziun da cliniez d'aur e d'argent
Martgà da pressa	Schurnalists, producents da texts, fotografas da pressa	Editurs da pressa, commerzi da pressa, archivaziun da pressa
Martgà fonotecnic		Producers e commerziants d'apparaturas fonotecnicas, da film e da radiodiffusiun

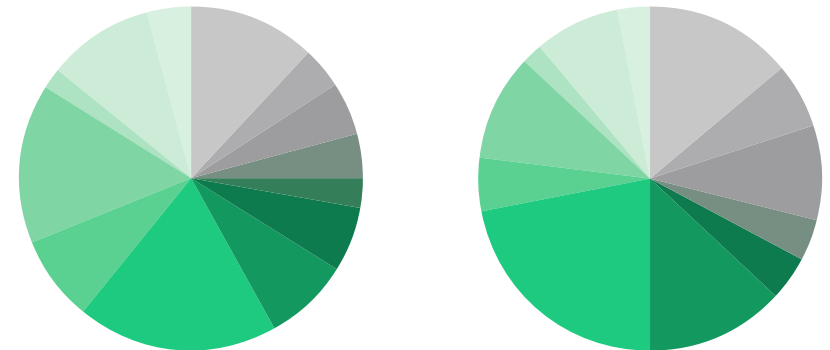
Martgads da l'economia culturala tenor dumber da plazzas e d'interpresas e tenor svieuta 2011

	Plazzas da lavor	Interpresas	Svieuta en miu. francs
Martgà da musica	32'177	9'463	4'322
Martgà da cudeschs	11'000	4'287	2'795
Martgà d'art	12'902	5'913	1'392
Martgà da films	10'124	2'399	2'250
Martgà da radiodiffusiun	8'450	124	3'942
Martgà da l'art scenic	15'536	2'892	1'741
Martgà da design	21'913	8'630	4'637
Martgà d'architectura	50'425	14'885	11'297
Martgà da reclama	19'883	3'328	5'414
Martgà da software e gieus da computer	39'192	7'015	16'114
Martgà d'artisanadi	5'088	1'234	1'481
Martgà da pressa	26'748	5'288	7'801
Martgà fonotecnic	9'690	1'708	5'204
Total	263'128	67'166	68'390

Martgads da l'economia culturala tenor plazzas da lavor ed interpresas 2011

Plazzas da lavor

Interpresas

	Plazzas da lavor	Interpresas
Martgà da musica	12 %	14 %
Martgà da cudeschs	4 %	6 %
Martgà d'art	5 %	9 %
Martgà da films	4 %	4 %
Martgà da radiodiffusiun	3 %	0 %
Martgà da l'art scenic	6 %	4 %
Martgà da design	8 %	13 %
Martgà d'architectura	19 %	22 %
Martgà da reclama	8 %	5 %
Martgà da software e gieus da computer	15 %	10 %
Martgà d'artisanadi	2 %	2 %
Martgà da pressa	10 %	8 %
Martgà fonotecnic	4 %	3 %
Total	263'128	67'166

PIOVORIO

Vernissascha d'in cudesch en
il Museum svizzer dals transports
a Lucerna

Impressum

Survista statistica
da la cultura en Svizra

2014

Editor
Uffizi federal da cultura
Hallwylstrasse 15
CH-3003 Berna

Redacziun
Rico Valär
Uffizi federal da cultura

Translaziun rumantscha
Bettina Vital ChF,
Rico Valär UFC

Realisaziun
Nadine Wüthrich, Turitg

Fotografias
© Haus der elektronischen
Künste Basel; Artists: Stefan
Baltensperger e David
Siepert; Fotograf: Stefan
Hollenstein (p. 4/5)
© Keystone: Alessandro
della Valle (p. 8/9),
Peter Klaunzer (p. 28/29),
Gaetan Bally (p. 54/55),
Alexandra Wey / Photopress
(p. 62/63)
© Vincent Bally (p. 18/19)

Producziun
Druckerei Odermatt AG,
Dallenwil

Distribuziun
Uffizi federal da cultura

Ediziun
300

Funtaunas
Las funtaunas vegnan indit-
gadas tar mintga statistica.
L'Uffizi federal da cultura
citescha statisticas publitga-
das e n'è betg responsabel
per las cifras eruidas.

ISBN
978-3-9524209-3-5

© Uffizi federal da cultura,
Berna, zercladur 2014

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Eidgenössisches Departement des Innern EDI
Département fédéral de l'intérieur DFI
Dipartimento federale dell'interno DFI
Departament federal da l'intern DFI
Bundesamt für Kultur BAK
Office fédéral de la culture OFC
Ufficio federale della cultura UFC
Uffizi federal da cultura UFC